

Paperit kuntoon – NIE, residenssia, terveyskortti

Seuraavassa kerron miten mieheni ja minä laitoimme paperit kuntoon syksyllä 2018. Olemme molemmat eläkeläisiä ja meillä on vakituinen vuokra-asunto Las Palmasissa. Olemme olleet Las Palmasissa talvisin seitsemän vuotta, aluksi muutamia kuukausia ja nyt jo useana vuonna noin 7 kuukautta kerrallaan.

Kaikkien yli 3 kuukautta Kanarian saarilla oleskelevien on rekisteröidyttävä eli hankittava N.I.E. Lain valvominen on mahdotonta, eikä mitään sanktioita laiminlyönnistä ole. Suomen Kela on kuitenkin kiinnostunut siitä, onko oleskelu tilapäistä vai pysyvää. Tilapäinen oleskelu voi kestää maksimissaan vuoden. Mutta jos vuotuiset oleskelut kestävät yli 6 kuukautta, Kela katsoo, että oleskelu on muuttunut pysyväksi.

Asioita kannattaa valmistella jo Suomessa, koska **muuttoilmoitus** pitää joka tapauksessa tehdä. Kelalle pitää ilmoittaa muuttopäivä ja pyytää **lomake S1**. Sitä tarvitaan eri virastoissa ja Las Palmasissa. Lopulta se toimitetaan Kelaan vastaavalle organisaatiolle *Instituto Nacional de la Seguridad Social*.

Asioiden hoitoon tarvitaan myös voimassa oleva **passi tai henkilökortti**. Samoin tarvitaan **vuokrasopimus ja kuitit maksetuista vuokrista**. Joskus voidaan kysyä maksukuitteja sähköstä, vedestä ja netistä. Vuokrasopimuksen pitää olla koko oleskelun ajalle, siis yli puoli vuotta kestävä tai jatkuva vuokrasopimus.

Näin homma sujuu Kanarialla:

1. Rekisteröidytään eli haetaan N.I.E (Número de Identificación de Extranjero)

Mistä haetaan: Oficina de extranjeros, Comisaría de Policía (poliisin ulkomaalaistoimisto).

Osoite: Plaza de la Concordia 5.

Miten pääsee: Bussi n:o 1 menee ihan lähelle ja 12 vähän kauemmaksi rantatielle.

Mukana pitää olla: passi (pasaporte), **S1** (modelo S1), **vuokrasopimus** (contrato alquiler) ja lomake **EX18** (Solicitud de certificado de registro de residencia comunitaria). Ja kaikista kopiot.

Virastossa ei ole ajanvarausta, vuoronumero otetaan aulasta. Lomakkeen voi hakea vahtimestarilta etukäteenkin ja täyttää rauhassa. Siinä kysytään normaaleja nimi- ja osoitetietoja ja hakeeko väliaikaista (residencia temporal) vai pitkäaikaista (residencia permanente) oleskeluoikeustodistusta eli residenssiaa (riippuen siitä miten on muuttoilmoituksen Suomessa tehnyt).

Jos mukana on kaikki tarvittavat paperit kopioineen, eläkeläisen rekisteröinti on helppoa. Mutta jos et ole eläkkeensaaja, sinun pitää esittää tarpeelliset tulot tai varat siihen, että pystyt elämään Kanarialla suunnittelemasi ajan. Vakuudeksi käy 5000-6000 euron pankkitalletus espanjalaisessa pankissa. Lisäksi tarvitset täysin kattavan sairausvakuutuksen koko ajalle.

Kun kaikki tiedot on tallennettu, on maksettava leimavero (12 euroa) läheiseen pankkiin. Kuitin kanssa voi sitten mennä jonottamatta äskeisen virkailijan luokse. Ja luottokortin kokoiset vihreät EU-kansalaisen asumisoikeuskortit eli NIE-kortit saa heti mukaansa.

Hyöty: N.I.E on Espanjan ulkomaalaiselle myöntämä henkilötunnus, mutta yksinään se ei kelpaa henkilöllisyyden todistamiseksi. Monessa yhteydessä sen esittäminen sujuvoittaa asioiden hoitoa; pakollinen se on mm. pankkitiliä, nettiyhteyttä tai omistusasuntoa hankittaessa. Vihreä NIE-kortti (eli residenssi) on voimassa viisi vuotta, jonka jälkeen kortti on uusittava (jolloin se muuttuu virallisesti pysyväksi eikä sitä tarvitse enää uusia).

2. Ilmoittaudutaan kaupungin asukkaaksi (empadronamiento).

Mistä haetaan: Ayuntamiento de Las Palmas (kaupungintalo).

Osoite: León y Castillo 270.

Miten pääsee: Bussin n:o 1 pysäkki on melkein edessä.

Mukana pitää olla: NIE-kortti, passi (tai henkilökortti), vuokrasopimus ja kuitti vuokranmaksusta ja kaikista kopiot.

Tässä virastossa on käytössä ajanvaraus (cita previa). Sen voi tehdä aulassa olevilla asiakaskoneilla (virkailija opastaa) tai sitten netissä. Saimme ajan kolmen viikon päähän. Ajanvarauksen päivänä piti ilmoittautua antamalla koneelle varausnumero tai nimi ja NIE-kortin tai passin numero. Tämän voi tehdä 15 minuuttia ennen aikaa. Näin menetellen odotustila olikin mukavan väljä ja aikataulut pitävät.

Täytimme lomakkeen (nimi- ja osoitetiedot). Täytimme vielä toisen lomakkeen, niin että voimme äänestää Kanarialla seuraavissa kunnallis- ja EU-vaaleissa.

*Päätös olisi valmis noin parin viikon päästä. Ajan kuluttua teimme siis seuraavan ajanvarauksen, tällä kertaa netissä (<https://www.laspalmasgc.es/es/otras-secciones/cita-previa>). Lomakkeeseen henkilötiedot ja asia, niin pääsee valitsemaan vapaista ajoista. Saimme ajan viikon päähän. Saamamme paperi on **Volante de empadronamiento colectivo** eli perhekohtainen asumisoikeus. Se ei maksanut mitään. Saimme molemmat saman tien matka-alennuspaperitkin (**Bonificación viajes**).*

Hyöty: Asumisoikeutta ei ole pakko hakea, mutta suositeltavaa se on. NIE ja asumisoikeus antaa oikeuden hakea sosiaaliturvan siirtoa eli terveystalvituksia ja kanarialaisten 75 prosentin matka-alennusta. Matka-alennus on voimassa 6 kuukautta kerrallaan, mutta sen voi uusia itse netissä.

3. Sosiaaliturvan siirto Suomesta Kanarialle

Mistä haetaan: Instituto Nacional de la Seguridad Social (Kelaa vastaava virasto)

Osoite: Calle Presidente Alvear, 32-40 (Puerton alueen virasto).

Mukana pitää olla: NIE-kortti, passi, kaupungin asumisoikeus (Volante) ja Kelan S1 ja kaikista kopiot.

Ajanvarauksen voi hoitaa aluehallinnon virastossa tai netissä (www.seg-social.es). Saimme ajan netin kautta noin viikon päähän. Asiat hoituivat hyvin ja saimme päätöksen postitse. Ainoa virasto, joka ilmoitti päätöksestä.

Hyöty: Turvattu terveydenhoito, terveyskeskus lähellä ja omalääkäri nimettynä. Kanarialaiset eläkeläiset maksavat lääkärin määräämistä lääkkeitä vain 10 %.

4. Yhteydenotto terveystakeskukseen ja terveystkortin (Tarjeta Sanitaria) hakeminen.

Terveydenhoidosta vastaa Kanarian aluehallinnon Servicio Canario de Salud, ei Las Palmasin kaupunki. Asuinalueemme terveystakeskus on Centro de Salud de Guanarteme. Sinne siis NIE-kortin, passin ja sosiaaliturvan siirtopäätöksen kanssa. Tietomme kirjattiin ja saimme heti paperiset kortit (Tarjeta Sanitaria) ja lopulliset kortit muutaman päivän sisällä. Saimme perhelääkärin, ensimmäiset ajat hänelle ja influenssarokotukset.

Lopuksi

Terveydenhoito askarruttaa monia; siitä vielä vähän.

Meillä on nyt **Tarjeta Sanitaria -kortit**, joilla terveydenhoitomme Las Palmasissa on samanlaista kuin kanarialaistenkin (maksuton perus- ja erikoissairaanhoido, rokotukset, lääkkeet eläkeläishinnalla...). Kela maksaa terveydenhoidon (vuonna 2016 301,88 euroa / kuukausi, käytti palveluita tai ei), mutta vain niille, jotka saavat eläkettä Suomesta, jotka ovat muuttaneet kirjansa Kanarialle, joilla on S1, NIE ja ovat rekisteröityneet kaupungin asukkaiksi ja saaneet päätöksen sosiaaliturvan siirrosta.

Jos sinulla on **Eurooppalainen sairaanhoidokortti**, saat sillä lääketieteellisesti välttämättömät terveydenhuollon palvelut julkisen terveydenhoidon puitteissa. Senkin Kelan kustantamana.

Jos sinulla on **matkavakuutus**, pidä vakuutuskortti tai sen kopio mukana, koska sen avulla pääset hoitoon yksityisillä lääkäriasemilla ja sairaaloissa (vakuutusehtojen mukaisesti).

Jos sinulla ei ole mitään näistä, omalla kustannuksella pääsee yksityislääkäreille ja -sairaaloihin.

Veroasioihin on tulossa muutoksia vuoden 2019 alusta. Pääsääntö on: eläkkeiden verotus tapahtuu aina siinä maassa, mistä ne maksetaan. Asuinpaikan vaihdos ei vaikuta verotukseen.

Suomalaisilla eläkeläisillä on oikeus ja mahdollisuus muuttaa toiseen EU-maahan; muuttoon liittyvä byrokratia hoituu, kunhan paperiasiat ovat kunnossa.

Sitten kun on kirjoilla Las Palmasissa, on siirtynyt Kelan piiristä Kanarian sosiaaliturvan piiriin. Suomeen voi tietenkin palata lomalle tai muuttaa kokonaan milloin vain. Asunto ja muu Suomessa oleva omaisuus pysyy sinulla. Suomessa käynnin aikana tarvitsemasi terveydenhoidon saat vihreätaustaisella eurooppalaisella sairaanhoidokortilla (Ulkomailla asuvan eläkkeensaajan eurooppalainen sairaanhoidokortti). Tämän kortin Kela postittikin Las Palmasin osoitteeseen nopeasti ja pyytämättä.

Meillä oli mukana tulkkina Susanna vain ensimmäisessä virastossa, poliisissa. Asiointikieli on espanja, mutta kun paperit ovat valmiina, asiointi ei ole vaikeaa. Paljon asiakirjoja ja niiden paperikopioita, paljon kärsivällisyyttä – sillä aikaahan tähän menee, meillä noin kolme kuukautta.

Toivon palautetta mahdollisista virheistä tai muuttuneista käytännöistä.

Sähköposti: katariina.kiiliainen@gmail.com

Selvennyksiä 31.1.2019

- Kela on ilmoittanut 1.4.2019 voimaan tulevasta muutoksesta. Tilapäisen ulkomaille

oleskelun aikaraja lyhenee yhdestä vuodesta 6 kuukauteen, mikä tarkoittaa sitä, että ulkomailla oleskelevalla henkilöllä on oikeus Kelan etuuksiin vain, jos ulkomailla oleskelun suunniteltu kesto on enintään 6 kuukautta.

- Korjaus pankkiasioiden hoitoon. Myös ulkomaalaiset ilman NIE-tunnusta voivat avata pankkitilin.
- Selvennys NIE:n hankintaan. Kohdassa yksi kertomani pätee eläkeläisiin (ja kaikki muutkin asiat koskevat eläkeläisiä). Silloin haetaan heti residenssiaa lomakkeella EX-18. Ne, jotka tarvitsevat NIE:n töihin tai opiskelemaan tuloa varten tai asunnon ostoa varten, hakevat sitä lomakkeella EX-15.

Katariina Kiiliäinen